

Ny Valosoa sy hadihady

Ny fampitana fahalalana mahomby indrindra dia ny tenindreny

Isika malagasy dia tsy gisitra amin'ny fahatsiarovana ireo andro iraisampirenena samihafa, iray amin'ireny ny rahampitso 21 Febroary natokana hanomezandanja ny tenindreny. Arak'izany anarany izany ny tenindreny dia ny teny ifampiresahan'ny reny amin'ny zanany, nanomboka tamin'ilay zaza vao naka toerana tao ambohoka sy nitombo tsikelikely tao ankibo mandrapahaterany, ary vao latsaka sy mandra-pibadabadany. Ho antsika malagasy amin'ny ankapobeny dia ny teny malagasy io, ilay tenindrazantsika izay ifaneraserantsika amin'ny andavanandro, ilay teny voajanahary ho an'ny zanaka malagasy.

Ny Unesco dia efa nanambara fa ny teny fampitana fahalalana mahomby indrindra dia ny tenindrazana, dia ilay teny nifampiresahan'ny reny tamin'ny zanany, voaporofy izany satria ireo manampahaizana sangany amin'ny fikarohana erantany dia nampianarina tamin'ny tenindreniny avokoa, na amerikana, na rosiana, na sinoa, na frantsay, na japone, sns... fa ny manampahaizana malagasy kosa, nobeazina tamin'ny teny frantsay, tsy mahagaga raha mijanona ho mpandika sy mpamerindesona hatrany.

Efa nampiharina teto amintsika ny fanagasiana ny fampianarana, kanefa dia natsahatra, ny antony natao izay tsy nampahomby ilay fanagasiana, satria tsy ampy ny teti-bola nanomezandanja azy, tsy lavorary ny fanofanana ny mpampianatra, tsy ampy ny fanontana boky sy tahirinkevitra, ny niafarany dia maty momoka ilay fanagasiana, dia nipi-kelika ireo fahava-lompirenena niteny hoe tsy nahomby ilay fanagasiana ary ankehitriny dia lelalelaina fa tsy misy toy ny "ecole d'expression française", dia roboka mifandrombaka mandefa ny zanany mianatra any ny teratany Malagasy.

Eo amin'ny fiainana andavanandro indray dia mbola ny teny frantsay no teny ifandraisana amin'ny taratasa-panjakana sy any amin'ny ambaratongam-pahefana isankarazany. Tamin'ny fanendrena ireo mpi-kambana tao amin'ny fitondrampanjakana farany teo dia natolotra tamin'ny teny frantsay ny anaran'ireo minisitry, dedaka ery ilay tompon'andraiki-panjakana ambony mitanisa ny hoe: "sont nommés". Any amin'ny antenimiera roa tonta indray dia amin'ny teny frantsay ny antontankevitra avy any amin'ireo minisitry zaraina amin'ireo olomboafidy, kanefa ampahafirin'ireo olomboafidy no tena mahafehy ny teny frantsay, fantatr'ireo minisitry tsara izany, saingy mety amin'izy ireo izany, satria amin'izay ho vitsy ny fanontaniana, rehefa tonga ny fifanatrehan'ny mpanatanteraka sy mpanao lalàna.

Tamin'ny fihaonambempirenena nananganana ny Repoblika fahatelo, dia samy niady varotra mafy ireo mpizaika fa tsy maintsy ny teny malagasy no teny ofisialy, fa rehefa nanontaniana ireo mafana fo, ahoana ny teny enti-mampianatra dia gina tsy nisy sahy namaly ny eran'ny trano, satria samy mbola mihevitra fa ny teny frantsay ihany no azo antoka ahitana fahombiazana.

Raha nikitika ny lalampanorenan'ny Repoblika fahatelo ny Filoha Marc Ravalomanana tamin'ny taona 2007 dia voalaza mazava fa ny teny malagasy no te-

nimpirenena ofisialy, fa ny teny ampiasaina kosa dia ny teny malagasy sy anglisy ary frantsay, saingy rehefa nanao ny lalampanorenan'ny Repoblika fahatelo ny filoha ankehitriny dia nesorina tao ny teny anglisy ary mbola notazonina ny teny frantsay.

Ny baiboly dia efa tamin'ny 21 Jona 1835 no efa voadika tamin'ny teny malagasy, hankalazain'ny Fikambanana Mampielay Baiboly Malagasy (FMBM) miaraka amin'ny mpino kristiana rehetra ny faha-185 taona nandikana ny baiboly tamin'ny tenindrazantsika amin'ny taona 2020 ity. Aoka atao an-tsaina fa ny baiboly ankoatran'ny fanabeazana ara-tsoratra masina dia ahitana ireo taranja maro toy ny tantara, jeografia, filozofia, lalàna, fiarahamonina, toekarena, sns... Ireo rehetra ireo dia voasoratra amin'ny teny malagasy avokoa ao anaty baiboly, izay boky sarotra sy manandanja indrindra.

Ankehitriny mahazo laka tanteraka eo amin'ny fanabeazana ny "ecole d'expression française", tsikaritra rehefa tonga ny fetin'ny reny na fetin'ny ray dia faly ery ireo ray amandreny, fa manao tsianjery amin'ny teny vazaha ny ankizy, ankasitrahany ireo nahitany masoandro.

Satria amin'ny teny frantsay manontolo ny fampitana fahalalana dia ampianarina momba ny fahalalam-pomba ny ankizy, ny vokatr'izay dia mahazo isa ambony ilay ankizy amin'ny fanadinana, saingy tsapa hoe tsy dia mahalala fomba ilay zaza, sady tsy dia ampy ny fanajana, ny antony tsy tamin'ny tenindrazany ny nanovozany ilay fahalalana.

Eo amin'ny lafiny finoana indray, matoa ny maro an'isa amin'ny malagasy mifikitra amin'ny fivavahana kristiana dia satria voadika tamin'ny tenindrazana ny baiboly, ka tsara toerana any an-tsain'ny malagasy ny sekoly alahady, na katesizy nampianarina fony kely ary mbola mandalina ny baiboly hatramin'izao ny mpino kristiana.

Eto am-pamaranana dia hiverenana mikasika ilay fanagasiana nolazaina fa tsy nahomby, misy ny porofo azo tsapain-tazana, fa tamin'ireo ankizy nampianarina tamin'ny teny malagasy, dia nisy ireo namiratra indrindra teo amin'ny taranja siantifika ary mpampianatra vazaha iray tany andafy no niloa-bava hoe tena mahay fa tsy mpanao tsianjery maimbo, voaporofy izany ny fahamarinan'ny fanambaran'ny Unesco izay nanao hoe ny olona nahazo fahalalana tamin'ny tenindrazany dia mahomby kokoa eo amin'ny fandra-toampahaizana ary ireo mpikaroka momba ny teny dia samy manaiky, fa ny olona tsara fototra amin'ny tenindrazany dia mora mahay tenimpirenena hafa.

Koa amin'izao fanamarihana ny andro iraisampirenena ho an'ny tenindreny izao dia rariny raha mahatsiaro ny fanomezandanja ny tenindrazana nataon'ny Filoha Marc Ravalomanana, izay nanokana teti-bola nampandrosoana ny fanaovana ny raki-bolana sy hetsika maro nanehoana ny maha-malagasy, ny orin'asa notantan'ny Filoha Ravalomanana no sahy nirehareha voalohany amin'ny hoe vita Malagasy, fa tsy toy ireo bolokimbazaha, saribakolim-bazaha, nitondra taty aorianany.

Ny Valosoa

ANTANANARIVO ATSIMONDRANO
Notokanana tamin'ny fomba ofisialy ny Lycée Ampitatafika

« Lycée » Ampitatafika sekolim-panjakana ahitana trano efitra fianarana miisa 16, birao fiasana miisa 5, trano mpiambina misy efitra 2, trano fidiovana sy fivoahana, « Parking Byciclette » ho an'ny mpianatra, « Estrade » fanaovana lampihazo, fahavitan'ny ampahanan'ny fehy tambohon'ny sekoly. Ireo no fotodrafitr'asa notokanana tamin'ny fomba ofisialy tao amin'ity kaominina ity. Tonga nanotrana ny lanonam-panjakana ireo tompon'andraikitra ny fanabeazana tao amin'ny Cisco Atsimondrano notronin'ireo olom-panjakana isan'ambaratongany notarihin'ny Ben'ny tanànan'ny Kaominina Ampitatafika Rado Ramparaoelina sy ny Solombavambahoaka voafidy tao amin'ny Distrikan'Atsimondrano Alain Ratsimbazafy, izay samy voafidy tamin'ny lisitry ny antoko Tiako i Madagasikara (TIM). Nilaza Andriamatoa Rakotomandimby Fanomezantsoa Richard, Proviseur ny « Lycée » Ampitatafika, fa ny fiarahamiasa teo amin'ny tompon'andraikitra ny Ministeran'ny Fanabeazana sy ny Kaominina Ampitatafika nandritra ny 10 taona niaraka amin'ireo O.N.G maro samihafa no nahafahana nanangana any izao foto-drafitr'asa lehibe izao. Nanohy nanazava ity tompon'andraikitra ny sekoly ity, fa laharana faha 32 amin'ny « Lycée » miisa 436 eto Madagasikara ny « Lycée » Ampitatafika eo amin'ny kalitaon'ny fampianarana sy ny hatsaran'ny foto-drafitr'asa. Mpampianatra miisa 42 no manodina an'ity sekoly ity miampy an'ireo mpandrahana miisa 20. Marihina fa ankoatran'ny fitokazanana ny sekoly dia nomarihina ihany koa ny fankalazana ny faha 10 taona nanorenana ny « Lycée » Ampitatafika.

Franck Razakambelo

Ny Lycée Ampitatafika notokanana.

70 NOVOKALAO

FILOHA MASOANDRO INDRAY ?

Filoha masoandro indray no hisy ka dia efa miomàna. Ny masoandro mantsy izao no ankalazaina eto an-tanàna. Raha vao mihetsika dia io fa ny masoandro no indramina, Hanafenan'ny mpitondra izay rehetra tsy milamina.

Tetikasa tsy mazava, mbola tsy hay izay fivoarany, Nefa dia "tanamasoandro" no napetraka ho anarany. Ary angaha izany ihany fa ny kianja koa no lalina Indro raikitra ho "masoandro", ho masoandro sasak'alina ?

Ny masoandro ve izany no ho "masina" ivavahana ? Ampiasaina ho tampi-maso na koa vonjy iantorahana ? Ny "masoandro tena izy" dia tsy manam-pianganana, Fa tsy toy ny ankehitriny, atao fitaovam-pangalarana !

K'aza faly mindran-dava ny masoandro mpanafàna, Ho fanafanana ny lesoka, ry mpitondra fanjakana, Fa meteza ianao hijoro, ampiasao ny fahefana, Ho amin'ny tsara hatrany anefa fa tsy ho amin'ny hadalana!

DADAN'i ZINA (18-02-20)

YLTP sy ny FES

Nampifanatrika ny avy amin'ny fitondrana sy ny mpanohitra

Nampifanatrika ny avy amin'ny fitondrana sy ny avy amin'ny mpanohitra omaly, ny YLTP (Youth Leadership Training Program) sy ny FES (Friedrich Ebert Stiftung) : Fondation alemà miasa eto amintsika. Ady hevitra poltika mahakasika ny veliranon'ny filoha Andy Rajoelina no niadian-kevitra tamin'izany herintaona aty aoriana. Nandray anjara tamin'ny ady hevitra i Rinah RAKOTOMANGA, talen'ny Serasera ao amin'ny Prezidansa, Alain ANDRIAMISEZA, Filoha

Lefitry ny RMDM, na ny Rodoben'ny Mpanohitra ho an'ny Demokrasia eto Madagasikara, nisolo ny toeran'i Fidèle Razara Pierre izy noho ny fandaninana, ary Hery RASON, Tale Mpanantateraka ny ONG Ivoary. Herintaona aty aoriana, raha dinihana sy fakafakaina dia mbola tsy misy tanteraka amin'ny ankapobeny ny veliranon'ny Filoha Rajoelina, ny fihetsiketsehana ivelany no be fa raha ny zava-bita dia azo lazaina ho aotra hatreto.

Isambilo

Ireo mpandray anjara tamin'ny ady hevitra nokarakarain'ny YLTP sy ny FES.